

Aan de leden van de gemeenteraad.

Raadsinformatiebrief 110

Helmond, oktober 2020

Zaaknummer: 50353326

Onderwerp: Transitie warmtenet en aanvraag aardgasvrije wijken

Geachte leden van de gemeenteraad,

In de komende jaren moeten we de omslag maken naar duurzame bronnen van energie. In deze energietransitie is de verduurzaming van het Helmondse warmtenet een belangrijk onderwerp. In mei van dit jaar informeerden wij u over het onderzoek van Ennatuurlijk, provincie Noord Brabant en gemeente Helmond naar mogelijkheden voor de verduurzaming van het warmtenet. Daarbij kijken we naar diverse alternatieve bronnen om warmte op te wekken. De eerste fase van dit onderzoek is inmiddels afgerond. Tevens hebben wij u toen geïnformeerd over de aanvraag aard-gasvrije wijken (PAW) die we hebben ingediend. Onderstaand informeren wij u over de resultaten en het vervolg.

Aanleiding onderzoek verduurzaming warmtenet

De huidige gasgestookte installaties van Ennatuurlijk zijn aan vervanging toe. Dat is een goed moment om te kijken naar verduurzaming van de warmtecentrale. Eind 2019 heeft Ennatuurlijk plannen gepresenteerd om een houtgestookte biomassacentrale te bouwen voor het warmtenet van Helmond, ter vervanging van de gasgestookte installaties WKK. Echter, houtgestookte biomassa is in de afgelopen periode steeds meer onderwerp van discussie geworden. Ook in uw raad, getuige de motie die u daarover in juni hebt aangenomen. Daarom zijn wij in goede samenwerking en onder regie van de provincie een traject gestart om duurzame alternatieven te onderzoeken. In de bijlage vindt u een samenvatting van het onderzoek.

Afronding fase 1

Uit het onderzoek blijkt dat – op basis van de huidige wet en regelgeving in theorie en op basis van de nu beschikbare subsidies – het verstoken van biomassa op dit moment de duurzaamste en economisch voordeligste oplossing is ter vervanging van de bestaande gasgestookte installatie. Tegelijkertijd constateren wij dat de verbranding van biomassa op onvoldoende draagvlak kan rekenen.

Behalve een biomassa centrale zijn er technisch ook andere duurzame warmtebronnen mogelijk als alternatief voor het reviseren van één van de bestaande warmtekracht centrales (STEG) op basis van aardgas. De kosten daarvan liggen (op dit moment) echter aanzienlijk hoger. Gas is op dit moment nog altijd de goedkoopste oplossing. Daarna volgt biomassa en vervolgens aquathermie. Warmte uit het Upcycleplein ligt op dit moment boven de kosten voor aquathermie maar is afhankelijk van de daadwerkelijke inkoopprijs en eventuele subsidies.

Wanneer subsidies en energibelasting niet worden meegeteld, zijn de kosten voor alle onderzochte duurzame alternatieven min of meer vergelijkbaar. Echter, ze zijn nog steeds wél flink hoger dan het referentiescenario met gas.

Vervolgonderzoek

Vanzelfsprekend is de kostprijs niet de enige factor waar we naar kijken. Oplossingen moeten ook voldoen

aan criteria op het gebied van duurzaamheid en betrouwbaarheid om daadwerkelijk een alternatief te kunnen zijn voor de warmtekracht- of biomassacentrale.

Het is in het belang van alle partijen dat er uiteindelijk een verduurzamingsoplossing gerealiseerd wordt met voldoende draagvlak. Om die reden zullen gemeente, provincie en Ennatuurlijk ook voor het vervolg gezamenlijk optrekken. Het alternatief voor gas zal uiteindelijk technisch geschikt, economisch verantwoordbaar, duurzaam, tijdig inpasbaar en betrouwbaar moeten zijn. Er is vervolgonderzoek nodig om de haalbaarheid en inpasbaarheid van de restwarmte van het Upcycleplein en de ontwikkeling van aquathermie in beeld te brengen. Dit onderzoek wordt in het 1^e kwartaal van 2021 afgerond.

Uitgangspunt is dat het totale systeem van het warmtenet zo wordt ingericht dat de basislast door een duurzame bron wordt ingevuld en daarmee met een lagere temperatuur uit kan. De pieklasten worden (vooralsnog) via andere bronnen (lees voor nu: de bestaande gasgestookte installatie) opgevangen. Daarmee zet Ennatuurlijk een stap in de verduurzaming en transitie van haar keten en kunnen naar alle waarschijnlijkheid de aangesloten woningen met weinig aanpassingen mee in deze transitie.

In de komende jaren moet de energietransitie écht vorm gaan krijgen. Zowel in de ontwikkeling van alternatieven voor fossiele brandstoffen als in draagvlak bij inwoners. Samenwerking is daarin zeer belangrijk. Na de afronding van het vervolgonderzoek pakken we dit samen met de inwoners van de wijken die zijn aangesloten op het warmtenet op.

Pilot aardgasvrije wijken

In mei hebben wij bij het Rijk een aanvraag ingediend voor subsidie in het kader van de Pilot Aardgasvrije Wijken. Onze aanvraag had betrekking op de verduurzaming van het warmtenet van Ennatuurlijk. Inmiddels is duidelijk geworden dat onze aanvraag helaas niet is toegekend. Het ontbreken van een participatietraject met de bewoners werd door het ministerie benoemd als belangrijkste reden voor de afwijzing. Dit transitietraject is echter opgestart omwille van onze inwoners; juist het ontbreken van draagvlak voor houtgestookte biomassa was voor ons aanleiding om alternatieven voor verduurzaming van het warmtenet te onderzoeken.

Wij zijn dan ook erg teleurgesteld en zetten vraagtekens bij de argumentatie van de afwijzing en hebben het ministerie van BZK om een gesprek verzocht. Voorts is het ministerie van BZK uitgenodigd voor een bezoek aan het project. De subsidie PAW had de verduurzaming van het warmtenet aanzienlijk kunnen versnellen. Desalniettemin wordt het ingezette traject voortgezet en zullen we bij zowel het ministerie van BZK als de Provincie Noord Brabant een verzoek indienen om middelen voor innovatie, transitie en ontwikkeling.

Vervolg

De verduurzaming van het warmtenet is in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van Ennatuurlijk. Vanwege het algemene belang zullen we u regelmatig op de hoogte houden van de voortgang van het traject en de verdere ontwikkelingen inzake ons gesprek met het ministerie van BZK inzake PAW.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Helmond,

mevr. P.J.M.G. Blanksma-van den Heuvel
burgemeester

H.J. de Ruiter
secretaris

Bijlagen

Samenvatting rapportage